

Downloaded via the EU tax law app / web

Pagaidu versija

TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2020. gada 11. jūnijā (*)

Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu – Pievienotās vērtības nodoklis (PVN) – Direktīva 2006/112/EK – 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts – Piemērojamība – Ar nodokli apliekami darījumi – Pakalpojumu sniegšana par atlīdzību – Kompensācija, kas tiek maksāta gadījumā, ja klienti neievēro minimālo līgumsaistību laikposmu – Kvalifikācija

Lietā C-43/19

par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa)* (Šķērtētās tiesas nodokļu lietās (Administratīvo šķērtētās tiesu centrs), Portugāle) iesniedza ar līgumu, kas pieņemts 2019. gada 2. janvārī un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 24. janvārī, tiesvedībā

Vodafone Portugal – Comunicações Pessoais SA

pret

Autoridade Tributária e Aduaneira,

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs S. Rodins [*S. Rodin*], tiesneši D. Švābi [*D. Šváby*] un K. Jirīme [*K. Jürimäe*] (referente),

ģenerālvokāts: Dž. Pitručella [*G. Pitruzzella*],

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ģemot vārā rakstveida procesu un 2020. gada 30. janvārā tiesas sēdī,

ģemot vārā apsvērumus, ko sniedza:

- *Vodafone Portugal – Comunicações Pessoais SA* vārdā – *S. Fernandes de Almeida, J. Lobato Heitor* un *A. Costa, advogados,*
- Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes, T. Larsen* un *R. Campos Laires, kār P. Barros da Costa, pārstāvji,*
- ģrijas valdības vārdā – *J. Quaney* un *M. Browne, pārstāves, kurām palādz N. Travers, SC,*
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *Z. Lavery, pārstāve, kam palādz E. Mitrophanous, barrister,*
- Eiropas Komisijas vārdā – sēkotnāji *L. Lozano Palacios* un *A. Caeiros, vālk L. Lozano Palacios* un *I. Melo Sampaio, pārstāvji,*

ģemot vārā pāc ģenerālvokāta uzklaušāšanas pieģemto lģmumu izskatģt lietu bez

enerģadavokļa secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “PVN direktīva”) 2. panta 1. punkta c) apakšpunktu, kā arī 9., 24., 72. un 73. pantu.

2 Šis līgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *Vodafone Portugal – Comunicações Pessoais, SA* (turpmāk tekstā – “Vodafone”) un *Autoridade Tributária e Aduaneira* (Nodokļu un muitas iestāde, Portugāle) par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) apgrieztās maksāšanas sistēmu attiecībā uz 2016. gada novembri.

Atbilstošie tiesību akti

Savienības tiesības

3 PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts, ka PVN uzliek “pakalpojumu sniegšanai, ko par atlīdzību kādā dalībvalsts teritorijā veic nodokļa maksātājs, kas rīkojas kā tās”.

4 Šīs direktīvas 9. panta 1. punkts ir noteikts:

“Nodokļa maksātājs” ir jebkura persona, kas patstāvīgi jebkurā vietā veic jebkuru saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs darbības mērķa vai rezultāta.

Jebkuru ražotāju, tirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju darbību, tostarp kalnrūpniecību, lauksaimniecisku darbību un brīvo profesiju darbību, uzskata par “saimniecisku darbību”. Materiāla vai nemateriāla pašuma izmantošana ar noliku gūt no tās ilglaičīgus ienākumus jāpaši ir uzskatāma par saimniecisku darbību.”

5 Minētās direktīvas 24. pants ir paredzēts:

“1. “Pakalpojumu sniegšana” ir jebkurš darījums, kas nav preču piegāde.

2. “Telekomunikāciju pakalpojumi” ir pakalpojumi, kas saistīti ar signālu, vārdi, attēlu un skaņas vai jebkāda veida informācijas apraidi, nosūtīšanu vai uztveršanu, izmantojot vadus, radio, optiskas vai citas elektromagnētiskas sistēmas, tostarp šādas apraides, nosūtīšanas vai uztveršanas jaudas izmantošanas tiesību attiecīgā nodošana un tiesību pāreja, tostarp piekuves nodrošināšana globāliem informācijas tīkliem.”

6 Tās pašas direktīvas 64. panta 1. punkts ir paredzēts:

“Ja pakalpojumu sniegšana vai preču piegāde [...] rada turpmākus rīcību pārkāpumus vai turpmākus maksājumus, tad tās uzskata par pabeigtām tad, kad beidzas laiks, uz kuru attiecas šādi rīcību pārkāpi vai maksājumi.”

7 PVN direktīvas 72. pants ir formulēts šādi:

“Šajā direktīvā “atvērta tirgus vērtība” ir pilna summa, ko pircējs vai saņēmējs tajā tirdzniecības stadijā, kurā veic preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, godīgās konkurences apstākļos par attiecīgo preču vai pakalpojumu saņemšanu maksātu piegādātājam vai pakalpojumu sniedzējam,

kas nesniedz priekšrocības, tās dalībvalsts teritorijā, kur par attiecīgo darījumu uzliek nodokli.

Ja nav iespējams konstatēt salīdzināmu preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, "atvērta tirgus vērība" ir:

- 1) precēm – summa, kas nav mazāka par attiecīgo preču vai līgumu preču pirkuma cenu, vai – ja pirkuma cenas nav – pašizmaksa, ko nosaka piegādes veikšanas laikā;
- 2) pakalpojumiem – summa, kas nav mazāka par visām izmaksām, ko nodokļa maksātājam rada pakalpojuma sniegšana."

8 Šīs direktīvas 73. pantā ir paredzēts:

"Preču piegādei un pakalpojumu sniegšanai, uz ko neattiecas 74. līguma 77. pants, summa, kurai uzliek nodokli, ir visa summa, kas veido atlīdzību, kuru piegādātājs vai pakalpojumu sniedzējs par šiem darījumiem ir saņēmis vai saņems no pircēja, pakalpojumu saņēmēja vai trešās personas, tostarp subsīdijas, kas tieši saistītas ar šo darījumu cenām."

Portugāles tiesības

PVN kodekss

9 Saskaņā ar *Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado* (Pievienotās vērtības nodokļa kodekss; turpmāk tekstā – "PVN kodekss") 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā PVN ir jāmaksā par preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu, ko par atlīdzību valsts teritorijā veic nodokļa maksātājs, kas rēķojas kā tās.

10 PVN kodeksa 4. panta 1. punktā ir paredzēts, ka par pakalpojumu sniegšanu uzskata darījumus, kas veikti par atlīdzību un kas nav nedz piegādes, nedz iegādes Kopienas iekšienā, nedz arī preču imports.

11 PVN kodeksa 16. panta 6. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

"Iepriekšējā punktā minētajā nodokļu bāzē neietilpst šādas sastāvdaļas:

- a) procenti par vērtīkiem atlīdzības maksājumiem un summām, kas saņemtas kā tiesīd noteikta kompensācija par pilnīgu vai daļēju saistību neieviešanu."

Likums par elektroniskajām komunikācijām

12 2004. gada 10. februāra *Lei n. o 5/2004, das comunicações electrónicas* (Likums Nr. 5/2004 par elektroniskajām komunikācijām) (2004. gada 10. februāra *Diário da República I*, I. A sērija, Nr. 34), kurā grozījumi ir izdarīti ar 2016. gada 17. jūnija *lei n. o 15/2016* (Likums Nr. 15/2016) (2016. gada 17. jūnija *Diário da República*, 1. sērija, Nr. 115) (turpmāk tekstā – "Likums par elektroniskajām komunikācijām"), 47. panta 1. punkts un 2. punkta c) apakšpunktā ir paredzēts:

"1. Uzņēmumiem, kas piedāvā publisko komunikāciju tīklus vai publiski pieejamus elektronisko komunikāciju pakalpojumus, ir pienākums darīt sabiedrībai, kā arī ikvienam, kas izsaka nodomu parakstīt līgumu par to sniegtiem pakalpojumiem, pieejamu atbilstīgu, pārskatīmu, salīdzināmu un aktualizētu informāciju par to galalietotājiem un patērētājiem sniegto pakalpojumu pieejamības un izmantošanas noteikumiem un nosacījumiem, detalizēti precizējot savas cenas un citus maksājumus, kā arī vajadzības gadījumā informāciju par līgumu izbeigšanu.

2. Lai izpildītu iepriekšējā punktā paredzētās prasības, šiem uzņēmumiem ir jāpublicē [...] šāda

informācija, kas ar iepriekš ir jāsniedz ikvienam, kurš ar tiem vēlas noslēgt pakalpojumu līgumu:

[..]

c) parastās cenas, norādīt summas, kas maksājamas par katru pakalpojumu, un katras cenas sastāvdaļas saturu, kas it īpaši ietver:

i) izmaksas, kas saistītas ar pakalpojuma aktivizāšanu un piekūvi, izmantošanu un apstrādi;

ii) šķū informāciju par piemērotajām parastajām atlaidēm un speciālajām vai īpašajām tarifu sistēmām, kā arī par iespējamiem papildu izdevumiem;

iii) izmaksas, kas saistītas ar noteiktām termiņla iekārtām vai tādām, par kuru īpašnieku kļūst klients;

iv) izmaksas, kas rodas no līguma izbeigšanas, tostarp iekārtu atlīdzināšana vai sankcijas par līguma priekšlaicīgu izbeigšanu pēc abonenta iniciatīvas.”

13 Likuma par elektroniskajām komunikācijām 48. pantā ir paredzēts:

“1. Neierobežojot noteikumus, ko piemēro patērētāju aizsardzībai, publisko komunikāciju tīklu vai publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu piedāvāšanai ir jābūt līguma priekšmetam, kam obligāti skaidri, pilnīgi un viegli pieejamā veidā ir jāietver šādas sastāvdaļas:

...

g) līguma darbības termiņš, pakalpojumu atjaunošanas, apturēšanas un pārtraukšanas nosacījumi un līguma atjaunošanas, apturēšanas un izbeigšanas nosacījumi;

...

2. Informācijai par līgumu ilgumu, tostarp par to atjaunošanas un izbeigšanas nosacījumiem, jābūt skaidrai, uztveramai, pieejamai uz pastāvīgu informācijas nesēju un jāietver šādas norādes:

a) iespējami lojalitātes laikposms, kura esamība ir atkarīga no jebkādas tādās priekšrocības piešķiršanas konkrētam patērētājam, kura patērētājam ir aprēķināts, kas ir saistīta ar termiņā subsidēšanu, ar pakalpojuma ierīkošanu un aktivizāšanu vai citiem reklāmas nosacījumiem;

b) iespējamo izmaksas, kas saistītas ar numuru un citu identifikatoru pārsamību;

c) iespējamo izmaksas, kas izriet no līguma priekšlaicīgas izbeigšanas lojalitātes laikposmā pēc abonenta iniciatīvas, it īpaši pēc tam, kad ir atgūtas izmaksas, kas saistītas ar termiņā subsidēšanu, pakalpojuma uzstādīšanu un aktivizāšanu vai citiem reklāmas nosacījumiem.

...

4. Uzņēmumi, kas piedāvā elektronisko komunikāciju tīklus un/vai pakalpojumus, nevar ne iebilst pret līguma izbeigšanu pēc abonenta iniciatīvas tādā gadījumā, ka pastāv lojalitātes periods, ne arī pieprasīt veikt jebkādas maksājumus par lojalitātes laikposma pārskatīšanu, ja tiem nav pierādījumu par iepriekšējā punktā minēto patērētāja gribas izpaušmi.

[..]

11. Lojalitātes laikposmā summas, kas jāmaksā abonentam, ja tas ir izbeidzis līgumu, nedrīkst

b?t liel?kas par izmaks?m, kas pieg?d?t?jam radu?š?s saist?b? ar iek?rtas uzst?d?šanu, un ir aizliegts sa?emt jebk?du summu k? atl?dz?bu vai kompens?ciju.

12. Summ?m, par kur?m izrakst?ti r??ini saist?b? ar l?guma, kas ietver lojalit?tes periodu, priek?laic?gu izbeigšanu p?c abonenta iniciat?vas, ir j?b?t sam?r?g?m ar priek?roc?bu, kas tam tika pie?irta un kas tika konkretiz?ta un izteikta skait?os nosl?gtaj? l?gum?, un t?d?j?di t?s nevar autom?tiski atbilst to pakalpojumu v?rt?bas summai, kuri l?guma izbeigšanas br?d? v?l ir pieejami.

13. Saska?? ar iepriek?j? punkta noteikumiem termin??u subsid?šanas gad?jum? r??in? nor?d?t?s summas ir j?apr??ina saska?? ar piem?rojamo tiesisko regul?jumu, un citos gad?jumos t?s nedr?kst p?rsniegt pie?irt?s priek?roc?bas v?rt?bu, kas proporcion?li noteiktajam l?guma termi?am pakalpojuma sniedz?jam uz??mumam ir j?atg?st br?d?, kad pirmstermi?a izbeigšana st?jas sp?k?.”

14 Likuma par elektroniskaj?m komunik?cij?m 52.?A pant? “Abonentiem pat?r?t?jiem sniegt? pakalpojuma aptur?šana un izbeigšana” ir noteikts:

“1. Saist?b? ar pakalpojumu sniegšanu abonentiem, kas ir pat?r?t?ji, uz??mumiem, kuri pied?v? publiskas komunik?ciju t?klus vai publiski pieejamus elektronisko komunik?ciju pakalpojumus, ja nav samaks?tas r??in? nor?d?t?s summas, pat?r?t?jam ir j?nos?ta pazi?ojums, pie?irot vi?am 30 dienu papildu termi?u, pret?j? gad?jum? paredzot pakalpojuma aptur?šanu un, iesp?jams, l?guma autom?tisku izbeigšanu saska?? ar attiec?gi 3. un 7. punktu.

[..]

3. Uz??mumiem, kas pied?v? publiskas komunik?ciju t?klus vai publiski pieejamus elektronisko komunik?ciju pakalpojumus, 10 dienu laik? p?c 1. punkt? noteikt? papildu termi?a beig?m oblig?ti ir j?aptur pakalpojums uz 30 dien?m, ja pat?r?t?js, beidzoties šim papildu termi?am, nav veicis maks?jumu vai nav nosl?dzis rakstisku vienošanos par samaksu ar uz??mumu, lai kori??tu maks?jam?s summas.

[..]

7. P?c 30 dienu aptur?šanas termi?a beig?m, ja pat?r?t?js nav samaks?jis visas maks?jam?s summas vai ja vi?š nav nosl?dzis rakstisku vienošanos par samaksu, l?gums autom?tiski tiek uzskat?ts par izbeigtu.

8. Iepriek?j? punkt? paredz?t? l?guma izbeigšana notiek, neietekm?jot t?du summu k? atl?dz?bas vai kompens?cijas par l?guma izbeigšanu lojalit?tes laikposm? sa?emšanu saska?? ar 2010. gada 1. j?nija *decreto?lei n.º 56/2010* [(Dekr?tlikums Nr. 56/2010; 2010. gada 1. j?nija *Diário da República*, 1. s?rija, Nr. 106)] norm?m un taj? noteiktaj?s robež?s.

9. Ja nav samaks?ts par k?du pakalpojumu, kas paredz?ts nol?gum? par samaksu, l?gums oblig?ti ir j?izbeidz p?c tam, kad pat?r?t?js 52. panta 5. punkt? noteiktaj? termi?? par to ir rakstiski inform?ts, un ir piem?rojami iepriek?j? punkt? min?tie noteikumi.

10. Ja uz??mums, kas pied?v? publiskas komunik?ciju t?klus vai publiski pieejamus elektronisko komunik?ciju pakalpojumus, neiev?ro š? panta noteikumus, it ?paši, ja uz??mums turpina sniegt pakalpojumu, p?rk?pjot 3. punktu, vai izsniedz r??inus p?c dienas, kad pakalpojuma sniegšana ir j?aptur, tas noz?m?, ka pat?r?t?jam nav j?maks? par pakalpojuma sniegšanu maks?jam?s summas un [uz??mums] ir atbild?gs par ties?šan?s izdevumu samaksu saist?b? ar par?da atg?šanas proced?ru.

11. Iepriek?jais punkts nav piem?rojams t?du r??inu izrakst?šanai p?c pakalpojumu

sniegšanas apturēšanas, kuri attiecas uz pakalpojumiem, kas faktiski sniegti pirms apturēšanas, vai uz likum? paredz?tu atl?dz?bu l?guma priekšlaic?gas izbeigšanas gad?jum?.

[..]”

Dekr?tlikums Nr. 56/2010

15 Saska?? ar Dekr?tlikuma Nr. 56/2010 1. pantu:

“Šaj? likum? ir noteikti ierobežojumi summu iekas?šanai par to iek?rtu atblo??šanas pakalpojumu sniegšanu, kuras paredz?tas piek?uvei elektronisko komunik?ciju pakalpojumiem, k? ar? l?guma izbeigšanai lojalit?tes laikposm?, garant?jot lietot?ju ties?bas uz elektroniskaj?m komunik?cij?m un veicinot lab?ku konkurenci šaj? nozar?.”

16 Š? dekr?tlikuma 2. panta 2. un 3. punkt? ir paredz?ts:

“2. Lojalit?tes laikposm? par l?guma izbeigšanu un iek?rtu atblo??šanu ir aizliegts sa?emt jebk?du atl?dz?bu, kas p?rsniedz š?du summu:

a) visa iek?rtas v?rt?ba dien?, kad t? tika ieg?d?ta vai nodota vald?jum? bez samazin?juma vai subs?dijas š? laikposma pirmo sešu m?nešu laik? p?c tam, kad atskait?ta summa, ko jau samaks?jis abonents, k? ar? iesp?jamais pat?r?t?ja pras?jums mobilo sakaru operatoram;

b) 80 % no iek?rtas v?rt?bas dien?, kad t? tika ieg?d?ta vai nodota vald?jum? bez samazin?juma vai subs?dijas š? laikposma pirmo sešu m?nešu laik? p?c tam, kad atskait?ta summa, ko jau samaks?jis abonents, k? ar? iesp?jamais pat?r?t?ja pras?jums mobilo sakaru operatoram;

c) 50 % no iek?rtas v?rt?bas dien?, kad t? tika ieg?d?ta vai nodota vald?jum? bez samazin?juma vai subs?dijas š? laikposma pirmo sešu m?nešu laik? p?c tam, kad atskait?ta summa, ko jau samaks?jis abonents, k? ar? iesp?jamais pat?r?t?ja pras?jums mobilo sakaru operatoram.

3. Ir aizliegts sa?emt jebk?du atl?dzin?jumu, kas p?rsniedz iepriekš?j? punkt? min?to, k? atl?dz?bu vai kompens?ciju par l?guma izbeigšanu lojalit?tes laikposm?.”

Pamatlieta un prejudici?lie jaut?jumi

17 *Vodafone*, Lisabon? (Portug?le) re?istr?ta sabiedr?ba, nodarbojas ar pakalpojumu sniegšanu elektronisko komunik?ciju, fiks?t?s telefonijas un piek?uves bezvadu internetam jom?.

18 Savas darb?bas ietvaros *Vodafone* nosl?dza ar saviem klientiem l?gumus par pakalpojumu sniegšanu, no kuriem dažos ir paredz?ti ?paši rekl?mas noteikumi, kas ir pak?auti t?s klientu lojalit?tes nosac?jumiem uz iepriekš noteiktu minim?lo laikposmu (turpm?k tekst? – “lojalit?tes laikposms”). Saska?? ar šiem noteikumiem klienti ap?emas saglab?t l?gumisk?s attiec?bas ar *Vodafone*, k? ar? izmantot t?s pieg?d?t?s preces un pakalpojumus š?du laikposmu par izdev?giem komercnosac?jumiem, it ?paši attiec?b? uz cenu, kas j?maks? par abon?tajiem pakalpojumiem.

19 Lojalit?tes laikposms var atš?irties atkar?b? no šiem pakalpojumiem. T? m?r?is ir ?aut *Vodafone* atg?t da?u no sava ieguld?juma attiec?b? uz iek?rt?m un infrastrukt?ru, k? ar? cit?m izmaks?m, piem?ram, izmaks?m, kas saist?tas ar pakalpojuma aktiviz?šanu un klientiem pieš?irtaj?m ?pašaj?m priekšroc?b?m. Ja klienti neiev?ro lojalit?tes laikposmu no šiem klientiem atkar?gu iemeslu d??, tie maks? l?gumos paredz?t?s summas. Šo summu m?r?is ir nov?rst to, ka

šie paši klienti neievēro lojalitātes laikposmu.

20 Pēc grozījumiem, kas izdarīti ar Likumu Nr. 15/2016, *Vodafone* kopš 2016. gada augusta saskaņā ar Elektronisko komunikāciju likuma 48. pantu noteica summu, kura jāmaksā gadījumā, ja klienti neievēro lojalitātes laikposmu, pamatojoties uz priekšrocību aprēķinu, kuras šiem klientiem piešķirtas atbilstoši ar tiem noslēgtajiem līgumiem un par kurām šo līgumu izbeigšanas datumā *Vodafone* vēl nebija saņēmusi atlīdzību. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem summa, kas maksājama lojalitātes laikposma neievērošanas gadījumā, tiek aprēķināta proporcionāli tai lojalitātes laikposma daļai, kas ir beigusies, pamatojoties uz klientam saskaņā ar līgumu piešķirtajām priekšrocībām, kuras tajā ir konkretizētas un aprēķinātas. Šī summa nedrīkst būt lielāka par izmaksām, kas *Vodafone* radušās saistībā ar sagatavošanu ekspluatācijai.

21 Attiecībā uz 2016. gada novembri *Vodafone* veica apgriezto PVN maksāšanu, pamatojoties uz summām, kas saņemtas par lojalitātes laikposma neievērošanu (turpmāk tekstā – “pamatlietā aplūkots summas”). Pēc tam 2017. gada 13. oktobrī tā iesniedza administratīvu sūdzību par šo nodokļa apgrieztās maksāšanas aktu, jo šī sabiedrība uzskatīja, ka pamatlietā aplūkots summas nav pieliekamas ar PVN.

22 Tā kā Nodokļu un muitas iestāde šo sūdzību noraidīja ar 2018. gada 8. janvāra lēmumu, *Vodafone* vērsās iesniedzējtiesā, tas ir, *Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa)* (Šķērtējtiesa nodokļu lietās (Administratīvo šķērtējtiesu centrs), Portugāle) ar prasību konstatēt PVN apgrieztās iekasēšanas prettiesiskumu attiecībā uz summām, par kurām ir runa pamatlietā, par 2016. gada novembri.

23 Tiesvedībā šajā tiesī tika apturēta līdz brīdim, kad tiks pabeigta lieta, kurā tika pasludināts 2018. gada 22. novembra spriedums *MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia* (C-295/17, EU:C:2018:942), un tika atsākta 2018. gada 28. novembrī.

24 *Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa)* (Šķērtējtiesa nodokļu lietās (Administratīvo šķērtējtiesu centrs)) vispirms norādīja, ka līgumu priekšlaicīga izbeigšana rada saimnieciskus zaudējumus *Vodafone*, kas esot acīmredzami, kad šī izbeigšana notiek līguma izpildes sākumā un kad šīs operators ir piešķirījis klientam reklāmas kampaņas piedāvājuma priekšrocības. Iesniedzējtiesa uzskata – ir jāpieņem, ka minētajam operatoram ir nodarīti zaudējumi. Turklāt no Likuma par elektroniskajām komunikācijām 48. panta 2. punkta c) apakšpunkta un 52. A panta 8. punkta izrietot, ka līguma izbeigšana lojalitātes laikposmā ir pamats atlīdzinājumam kā kompensācijai, lai “atgūtu izmaksas, kas saistītas ar terminālu subsidēšanu, ierīkošanu, pakalpojuma aktivizēšanu vai citiem reklāmas nosacījumiem”. Līdz ar to šī tiesā pieņem, ka *Vodafone* sedz šīs izmaksas un ka pamatlietā aplūkoto summu mērķis ir to atgūt.

25 Turpinājumā iesniedzējtiesa uzskata, ka ir pierādīts fakts, ka lojalitātes laikposms, kas ir piekļuves ar izdevīgiem komercnosacījumiem nosacījums klientam, ir būtisks, lai *Vodafone* varētu atgūt daļu no sava ieguldījuma, kas ir saistīts ar vispārīgo infrastruktūru (tīkls, aprīkojums un iekārtas), klientu meklēšanu (komercpasākumi un mārketings, kā arī komisijas maksas samaksa partnerstruktūrām), abonētā pakalpojuma aktivizēšanu, priekšrocībām, kas piešķirtas kā atlaides un bezmaksas pakalpojumi, kā arī iekārtu uzstādīšanai un pirkumam nepieciešamajām izmaksām.

26 Visbeidzot attiecībā uz nepieciešamību iesniegt līgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ņemot vērā 2018. gada 22. novembra spriedumu *MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia* (C-295/17, EU:C:2018:942), iesniedzējtiesa, pirmkārt, norādīja, ka pamatlietā aplūkots summas un summas, par kurām ir runa lietā, kurā ir taisīti šis spriedums, tiek aprēķinātas atšķirīgi.

27 Otrk?rt, š?iet, ka 2018. gada 22. novembra spriedum? *MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia* (C?295/17, EU:C:2018:942) Tiesa ir pieš??rusi noz?mi faktam, ka šaj? liet? past?v?ja saikne starp summu, kas samaks?ta par lojalit?tes laikposma neiev?rošanu, un summu, ko attiec?gais operators b?tu sa??mis p?r?j? š? laikposma laik?, ja l?gums neb?tu izbeigts. L?dz ar to iesniedz?jtiesa uzskat?ja par nepieciešamu v?rsties Ties? ar l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu, lai noteiktu, vai apst?klim, ka pamatliet? apl?kot?s summas nesakr?t ar summ?m, kas tiktu samaks?tas p?r?j? lojalit?tes laikposma laik?, ja l?gums neb?tu izbeigts, ir noz?me, lai noteiktu, vai pamatliet? apl?kot?s summas ir atl?dz?ba par pakalpojumu sniegšanu par atl?dz?bu, kas ir apliekama ar PVN direkt?vas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratn?.

28 Šajos apst?k?os *Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa)* (Š??r?jtiesa nodok?u liet?s (Administrat?vo š??r?jtiesu centrs)) nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

“1) Vai [PVN direkt?vas] 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts, k? ar? 9., 24., 72. un 73. pants ir j?interpret? t?d?j?di, ka par pakalpojuma sniegšanu, kas ir apliekama ar PVN, ir uzskat?ms tas, ka elektronisko sakaru operators iekas? no saviem bijušajiem klientiem (kuriem tika pieš?irtas rekl?mas kampa?as pied?v?juma priekšroc?bas, kur?s var ietilpt pakalpojuma ier?košanas, aktiviz?cijas, p?rnesam?bas, apr?kojuma izmaksas vai ?pašu tarifu piem?rošana apmai?? pret ap?emšanas iev?rot lojalit?tes laikposmu, ko tie neiev?roja no vi?iem atkar?gu iemeslu d??) summu, kas saska?? ar ties?bu aktiem nedr?kst p?rsniegt izmaksas, kuras raduš?s pakalpojumu sniedz?jam saist?b? ar uzst?d?šanu un ekspluat?ciju un kuras ir j?nosaka proporcion?li klientam pieš?irtajai priekšroc?bai, kas ir skaidri nor?d?ta un skait?os izteikta nosl?gtaj? l?gum?, un kuras nedr?kst autom?tiski atbilst l?guma izbeigšanas dien? neveikto maks?jumu kop?jai v?rt?bai?

2) Vai, ?emot v?r? iepriekš min?t?s normas, apst?klis, ka š?s summas ir j?samaks? p?c l?guma izbeigšanas, kad operators vairs nesniedz pakalpojumus klientam, un ka p?c l?guma izbeigšanas nav nek?da pat?ri?a, liedz kvalific?t t?s k? atl?dz?bu par pakalpojumu sniegšanu?

3) Vai, ?emot v?r? iepriekš min?t?s normas, ir j?izsl?dz, ka min?t? summa ir atl?dz?ba par pakalpojumu sniegšanu, t?p?c ka operators un vi?a bijušie klienti saska?? ar ties?bu aktiem standartl?gum? ir iepriekš noteikuši formulu, lai apr??in?tu summu, kas bijušajiem klientiem ir j?samaks?, ja netiek iev?rots l?guma minim?lais darb?bas termi?š, kas ir paredz?ts pakalpojumu sniegšanas l?gum??

4) Vai, ?emot v?r? iepriekš min?t?s normas, ir j?izsl?dz, ka min?t? summa ir atl?dz?ba par pakalpojumu sniegšanu, ja str?d?g? summa neatbilst summai, ko operators sa?emtu atlikušaj? l?guma darb?bas laik?, ja l?gums netiktu izbeigts?”

Par prejudici?lajiem jaut?jumiem

29 Uz dodot jaut?jumus, kuri ir j?izskata kop?, iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai PVN direkt?vas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka summas, ko gad?jum?, ja pakalpojuma l?gums, kur? ir paredz?ts iev?rot lojalit?tes laikposmu, tiek priekšlaic?gi izbeigts no klienta atkar?gu iemeslu d??, saimniecisk?s darb?bas subjekts sa?em k? atl?dz?bu par to, ka šim klientam ir pieš?irti labv?l?gi komercnosac?jumi, ir j?uzskata par atl?dz?bu par pakalpojumu sniegšanu par atl?dz?bu š?s ties?bu normas izpratn?.

30 Šaj? zi?? j?atg?dina, ka saska?? ar PVN direkt?vas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktu, kur? ir defin?ta PVN darb?bas joma, šis nodoklis ir j?maks? par pakalpojumu sniegšanu, ko par atl?dz?bu k?d? dal?bvalsts teritorij? veic nodok?a maks?t?js, kas r?kojas k? t?ds.

31 Pakalpojumu sniegšana tiek veikta "par atlīdzību" šīs tiesību normas izpratnē tikai tad, ja starp pakalpojuma sniedzēju un tās saņēmēju pastāv tiesiskas attiecības, kurās notiek savstarpējs izpildījums, un pakalpojumu sniedzēja saņemta samaksa ir faktiskā atlīdzība par saņēmēja sniegtu individualizējamo pakalpojumu. Tā tas ir gadījumā, ja pastāv tieša saikne starp sniegto pakalpojumu un saņemto atlīdzību (spriedums, 2018. gada 22. novembris, *MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia*, C-295/17, EU:C:2018:942, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Attiecībā uz tiešo saikni starp saņēmēja sniegto pakalpojumu un saņemto faktisko atlīdzību Tiesa ir nospriedusi, ka līguma par pakalpojuma sniegšanu parakstīšanas brīdī samaksātās cenas atbilstošā veidā veido no tās izrietošās klienta tiesības saņemto šīs līguma izrietošo pienākumu izpildi neatkarīgi no tā, vai klients steno šīs tiesības. Līdz ar to pakalpojumu sniedzējs šo pakalpojumu sniedz, tiklīdz tas dod klientam iespēju to izmantot, tādējādi iepriekš minētās tiesības saiknes esamību neietekmē fakts, ka klients minētās tiesības neizmanto (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 22. novembris, *MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia*, C-295/17, EU:C:2018:942, 40. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

33 Šajā ziņā Tiesa ir uzskatījusi, ka iepriekš noteikta summa, ko saimnieciskās darbības subjekts saņem gadījumā, ja klients priekšlaicīgi izbeidz vai no tā atkarīga iemesla dēļ tiek izbeigts pakalpojumu līgums, kurā ir paredzēts minimālais saistību laikposms, un kas atbilst summai, ko šis operators būtu saņemis atlikušajās šīs laikposma daļās, ja nebūtu šādas izbeigšanas, ir jāuzskata par atlīdzību par pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību un kā tāda tā tiek aplikta ar PVN, lai arī šā izbeigšana nozīmē, ka šajā līgumā paredzētie produkti un pakalpojumi tiek deaktivizēti pirms minimālā saistību termiņa beigām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2018. gada 22. novembris, *MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia*, C-295/17, EU:C:2018:942, 12., 45. un 57. punkts, kā arī 2019. gada 3. jūlijs, *UniCredit Leasing*, C-242/18, EU:C:2019:558, 70. punkts).

34 Šajā gadījumā jānorāda, ka saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegtajam norādīto pamatlīdzību aplūkots summas tiek aprēķinātas saskaņā ar līgumā noteiktu formulu, ievērojot valsts tiesību sistēmas nosacījumus. No šīs norādīto izriet, ka šīs summas nedrīkst pārsniegt izmaksas, kas pakalpojumu sniedzējam radušās, sniedzot šos pakalpojumus, un tām ir jābūt samērīgām ar klientam piešķirto priekšrocību, kas kā tāda ir tikusi konkretizēta un izteikta skaitļos ar šo pakalpojumu sniedzēju noslēgtajam līgumam. Tādējādi minētās summas automātiski neatbilst ne to pakalpojumu vērtībai, kas vēl pastāv līguma izbeigšanas brīdī, ne summām, ko pakalpojumu sniedzējs būtu saņemis pārējā lojalitātes laikposmā, ja šāda izbeigšana nebūtu notikusi.

35 Pirmkārt, ir uzskatāms, ka iepriekšējais punkts izklāstītajos apstākļos atlīdzību par summu, ko klients samaksājis *Vodafone*, veido klienta tiesības uz to, ka šis operators izpilda saistības, kuras izriet no pakalpojuma līguma pat tad, ja klients nevēlas vai nevar izmantot šīs tiesības savas vainas dēļ (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2018. gada 22. novembris, *MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia*, C-295/17, EU:C:2018:942, 45. punkts).

36 Proti, šādos apstākļos *Vodafone* dod klientam iespēju saņemto pakalpojumu šā sprieduma 32. punktā minētās judikatūras izpratnē, un šā pakalpojuma sniegšanas izbeigšanā tā nav vainojama.

37 Pirmkārt, *Vodafone* apņemas saviem klientiem sniegt pakalpojumus, par kuriem ir panākta vienošanās ar tiem noslēgtajos līgumos, un saskaņā ar šajos līgumos paredzētajiem nosacījumiem. Otrkārt, šie klienti apņemas veikt minētajos līgumos paredzētos ikmēneša maksājumus, kā arī samaksāt attiecīgā gadījumā maksājumu summas tad, ja šie paši līgumi tiek izbeigti pirms lojalitātes laikposma beigām no viņiem atkarīgu iemeslu dēļ.

38 Šaj? kontekst?, k? preciz? iesniedz?jtiesa, ar š?m summ?m tiek atg?ta da?a no izmaks?m, kas saist?tas ar š? operatora tam sniegtajiem pakalpojumiem un ko šie klienti ir ap??mušies atl?dzin?t š?das izbeigšanas gad?jum?.

39 L?dz ar to ir j?uzskata, ka min?t?s summas veido da?u no ikm?neša maks?jumos ietvert?s cenas par pakalpojumu, ko pakalpojumu sniedz?js ir ap??mies sniegt klientiem, ja šie klienti neiev?ro lojalit?tes laikposmu. Š?dos apst?k?os š?m paš?m summ?m ir t?ds pats m?r?is k? ikm?neša maks?jumiem, kas princip? b?tu bijuši j?maks?, ja klienti neb?tu sa??muši komerci?l?s priekšroc?bas, no kur?m ir atkar?ga š? lojalit?tes laikposma iev?rošana.

40 L?dz ar to ir j?uzskata, ka no saimniecisk?s realit?tes viedok?a, kas ir pamatkrit?rijs kop?j?s PVN sist?mas piem?rošanai, summas, kas maks?jama l?guma priekšlaic?gas izbeigšanas gad?jum?, m?r?is ir nodrošin?t operatoram minim?lo l?gumisko atl?dz?bu par sniegto pakalpojumu (šaj? noz?m? skat. spriedumu, 2018. gada 22. novembris, *MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia*, C?295/17, EU:C:2018:942, 61. punkts).

41 L?dz ar to, k? savos apsv?rumos ir nor?d?jušas Portug?les un ?rijas vald?bas, k? ar? Eiropas Komisija, situ?cij?, kad šie klienti neiev?ro min?to lojalit?tes laikposmu, pakalpojums ir j?uzskata par sniegtu, jo min?tie klienti var izmantot šos pakalpojumus.

42 Š?dos apst?k?os pamatliet? apl?kot?s summas ir j?uzskata par da?u no atl?dz?bas, ko šis operators sa?em par min?tajiem pakalpojumiem. Šaj? zi?? nav noz?mes tam, ka atš?ir?b? no summ?m, kas tika apl?kotas liet?, kur? tika pasludin?ts 2018. gada 22. novembra spriedums *MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia* (C?295/17, EU:C:2018:942), pamatliet? apl?kot?s summas ne?auj *Vodafone* g?t t?dus pašus ien?kumus k? tie, kas b?tu sa?emti, ja klients neb?tu priekšlaic?gi izbeidzis l?gumu.

43 Otrk?rt, attiec?b? uz nosac?jumu, kas izriet no š? sprieduma 31. punkt? atg?din?t?s judikat?ras, saska?? ar kuru samaks?taj?m summ?m ir j?b?t faktiskai atl?dz?bai par individualiz?jumu pakalpojumu, ir j?nor?da, ka gan sniedzamais pakalpojums, gan atl?dz?ba par ties?b?m izmantot šo pakalpojumu ir noteikti, nosl?dzot l?gumu starp *Vodafone* un t? klientiem. It ?paši no iesniedz?jtiesas sniegtaj?m nor?d?m izriet, ka atl?dz?ba par pakalpojumu tiek noteikta saska?? ar iedibin?tiem krit?rijiem, kuros ir preciz?ti gan ikm?neša maks?jumi, gan veids, k?d? ir j?apr??ina summa priekšlaic?gas izbeigšanas gad?jum?.

44 L?dz ar to klienta maks?t? atl?dz?ba nav ne p?rm?r?ga un nejauša (šaj? noz?m? skat. spriedumu, 1994. gada 3. marts, *Tolsma*, C?16/93, EU:C:1994:80, 19. punkts), ne gr?ti apr??in?ma un nedroša (šaj? noz?m? skat. spriedumu, 2016. gada 10. marts, *Baštová*, C?432/15, EU:C:2016:855, 35. punkts).

45 Pret?ji tam, ko apgalvo *Vodafone*, š? summa ar? nav piel?dzin?ma ar likumu noteiktam maks?jumam 1988. gada 8. marta sprieduma *Apple and Pear Development Council* (102/86, EU:C:1988:120) izpratn? vai t?dam, kas ir v?rstis uz to, lai kompens?tu operatoram to, ka klients ir izbeidzis l?gumu 2007. gada 18. j?lija sprieduma *Société thermale d'Eugénie?les?Bains* (C?277/05, EU:C:2007:440) izpratn?.

46 Proti, pirmk?rt, lai gan min?t?s summas apr??ins ir noteikts normat?vajos un administrat?vajos aktos, tom?r nav str?da par to, ka maks?jums par t?du pašu summu tiek veikts t?du tiesisko attiec?bu ietvaros, kur?m rakstur?ga savstarp?ja pakalpojumu apmai?a starp pakalpojumu sniedz?ju un t? klientu un ka šaj? zi?? šis maks?jums p?d?jam min?tajam ir l?gumisks pien?kums.

47 Otrk?rt, attiec?b? uz *Vodafone* argumentu, saska?? ar kuru summa, kas maks?jama par lojalit?tes laikposma neiev?rošanu, ir piel?dzin?ma kompens?cijai, kuras m?r?is ir atl?dzin?t tai nodar?tos zaud?jumus, pirmk?rt, ir j?nor?da, ka šis arguments ir pretrun? pamatliet? apl?koto valsts ties?bu aktu realit?tei, jo saska?? ar š?m ties?b?m – ar nosac?jumu, ka iesniedz?jtiesa veic p?rbaudes šaj? zi??, – operators nevar iekas?t no klienta summas k? atl?dz?bu vai kompens?ciju par l?guma priekšlaic?gu izbeigšanu.

48 Otrk?rt, min?tajam argumentam nevar piekrist ar?, ?emot v?r? pamatliet? apl?koto dar?jumu saimniecisko realit?ti.

49 Atbilstoši saimnieciskai pieejai operators nosaka sava pakalpojuma cenu un ikm?neša maks?jumus, ?emot v?r? š? pakalpojuma izmaksas un minim?lo l?gumisko saist?bu ilgumu. K? nor?d?ts š? sprieduma 39. punkt?, summa, kas j?maks? priekšlaic?gas izbeigšanas gad?jum?, ir j?uzskata par cenas, ko klients ir ap??mies maks?t par to, ka pakalpojuma sniedz?js izpilda savas l?gumsaist?bas, neat?emamu sast?vda?u.

50 ?emot v?r? visus iepriekš min?tos apsv?rumus, uz uzdotajiem prejudici?lajiem jaut?jumiem ir j?atbild, ka PVN direkt?vas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka summas, ko saimniecisk?s darb?bas subjekts ir sa??mis gad?jum?, kad no klienta atkar?gu iemeslu d?? tiek priekšlaic?gi izbeigts pakalpojuma l?gums, kur? ir paredz?ta lojalit?tes laikposma iev?rošana k? atl?dz?ba par izdev?gu komercnosac?jumu pieš?iršanu šim klientam, ir j?uzskata par atl?dz?bu par šo pakalpojumu sniegšanu par atl?dz?bu š?s ties?bu normas izpratn?.

Par ties?šan?s izdevumiem

51 Attiec?b? uz pamatlietas pus?m š? tiesved?ba ir stadija proces?, kuru izskata iesniedz?jtiesa, un t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsv?rumus Tiesai, un kas nav min?to pušu izdevumi, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (dev?t? pal?ta) nospriež:

Padomes Direkt?vas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kop?jo pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka summas, ko saimniecisk?s darb?bas subjekts ir sa??mis gad?jum?, kad no klienta atkar?gu iemeslu d?? tiek priekšlaic?gi izbeigts pakalpojuma l?gums, kur? ir paredz?ta lojalit?tes laikposma iev?rošana k? atl?dz?ba par izdev?gu komercnosac?jumu pieš?iršanu šim klientam, ir j?uzskata par atl?dz?bu par šo pakalpojumu sniegšanu par atl?dz?bu š?s ties?bu normas izpratn?.

[Paraksti]

* Tiesved?bas valoda – portug??u.